

Utviklingsseksjonen
Postboks 185 - Sentrum
Strandgaten 229
5804 BERGEN

Saksbehandler: Thomas Kiland-Langeland
Telefon: 95014685
Seksjon: region Sør forvaltningsseksjon
Vår referanse: 11/10072
Deres referanse: 2011015854
Vår dato: 29.03.2012
Deres dato: 30.01.2012

Att:

HØRING AV FORSLAG OM BEVARINGSSONER I SJØ TVEDESTRAND KOMMUNE - INNSPILL FRA FISKERIDIREKTORATET REGION SØR

Det vises til høringsnotat av 30.1.2012 vedrørende ovennevnte. Under følger Fiskeridirektoratet Region Sørs innspill.

Innspill til metode og gjennomføring

Region Sør har deltatt i prosjektet siden starten i 2009, og har gjennom vår deltakelse vært tydelige på at vi støtter prosjektet. Region Sør har deltatt i arbeidsgruppen, og har hatt ansvar for å lede delprosjektet som har tatt hånd om den forvaltningsmessige siden av prosjektet.

Etter region Sørs vurdering har prosjektledelsen og arbeidsgruppen arbeidet systematisk og godt. Med gjennomføring av brukerundersøkelse, folkemøter, møter med lokalt fiskerlag og møter med lokalpolitikere, har prosjektet i så stor grad som mulig lagt opp til aktiv medvirkning fra befolkningen og besøkende til Tvedestrand. Dette tror vi i region Sør er en riktig måte å planlegge reguleringer som har en klar geografisk avgrenset profil. Når det i tillegg gjennomføres nasjonal høring av reguleringene (med denne høringen), og reguleringene fastsettes av nasjonale myndigheter, oppnås god balanse mellom lokal medvirkning, med påfølgende høy legitimitet, og ivaretagelse av det nasjonale perspektivet.

I høringsbrevet fra Fiskeridirektoratet vises det til at region Sør gis et særlig ansvar for å sørge for at høringen blir gjort kjent for relevante høringsinstanser i regionens område. Region Sør har dels løst dette gjennom innspill med forslag til høringsmottakere i forkant av høringen, og dels gjennom samarbeid med Tvedestrand kommune og prosjektledelsen. Tvedestrand kommune har markedsført høringen gjennom egne nettsider, samt oppfordret lokalavisen i Tvedestrand til å skrive om at saken er på høring. Ut fra det store antallet leserinnlegg og reportasjer i Tvedestrandsposten i forbindelse med høringen, synes dette å ha vært vellykket.

Innspill til de enkelte paragrafene i forskriften

§ 1: Ingen merknader.

§ 2: Det er foreslått unntak fra forbudet mot høsting for personer under 16 år ved fiske etter strandkrabbe. Etter region Sørs vurdering synes det ikke å være gitt noen begrunnelse for hvorfor det er satt en aldersgrense for slikt fiske. Det viktigste må være at krabbene behandles på en måte som gjør at de kan gjenutsettes og at aktiviteten således medfører så lite høsting

fra sonen som mulig. Følgelig bør det heller være åpning for et ”fang og slipp”- fiske etter strandkrabber i sonen. På den måten opprettholdes sonen som et nullfiskeområde, samtidig som foreldre/besteforeldre kan være sammen med ungene å fiske. Dette blir neppe et stort praktisk problem, men en aldersgrense for tillatelse kan bidra til å flytte oppmerksomheten bort fra det som er viktig; å håndtere krabbene slik at de overlever gjenutsetting. Det opplyses at Havforskningsinstituttet Flødevigen har inngått samarbeidsavtale med Risøya Folkehøgskole om informasjon og aktiviteter i denne forbindelse, og at det allerede er og vil bli gjennomført opplæring i hvordan håndtere strandkrabber i forbindelse med den årlige Kystkulturuka i Tvedestrand. På denne måten kan forbudet utnyttes til økt læring og interesseskaping om det marine livet i kystsonen. I 2011 deltok over 50 barn, under ledelse av forskere fra Flødevigen, i et merke- og gjenfangstfiske etter strandkrabbe under Kystkulturuka.

Region Sør anbefaler at det åpnes for et ”fang og slipp”-fiske etter strandkrabber i sonen, uavhengig av fiskerens alder.

§ 3: Ingen merknader.

§ 4: Etter region Sørs vurdering vil det neppe ha stor praktisk betydning om det tillates eller ikke tillates høsting av stillehavsøsters fra Kvastadkilen den første 5-årsperioden. Spørsmålet blir mer aktuelt dersom gjenoppbygging av flatøstersbestanden i kilen lykkes, og høsting av skjell i Kvastadkilen igjen blir attraktivt. Ulempen ved å tillate høsting av stillehavsøsters er at det kan være vanskelig å se forskjell på østersartene, og at et unntak kan medføre høsting av flatøstersen. På den annen side er det viktig å legge til rette og oppfordre til uttak av stillehavsøsters fra våre farvann. Et unntak kan dessuten utnyttes i informasjons/opplæringssammenheng i en kommune hvor oppmerksomheten rundt forvaltning av livet i sjøen er stor. Region Sør gir sin tilslutning til Fiskeridirektoratets forslag.

§ 5: Vedrørende strandkrabbe, gis samme anbefaling som til § 2.

Så vidt region Sør kan se har Fiskeridirektoratet endret avgrensningen av sonen i nordøst sammenlignet med Tvedestrand kommunes vedtak. Fiskeridirektoratets forslag går inn på land på Askerøya, mens kommunens forslag går til Gåsholmen. Kommunens vedtak innebærer at fjorden inn til de ytre deler av Askerøya, som er mye brukt av feriegjester sommerstid, forblir ubegrenset. Kommunens forslag gir også en rett linje som mellom ytterpunktet i sørøst, et overrettmerke på land i nord, gjennom et navigasjonsmerke i sjøen. Dette er viktig for å gjøre grensene synlige på sjøen.

Region Sør anbefaler at kommunens forslag til avgrensning av Ytre Skjærgård bevaringszone vedtas og ikke Fiskeridirektoratets forslaget til avgrensning.

§ 6: Ingen merknader.

§ 7: Forskriften er foreslått med en tidsbegrensning på 5 år og evaluering innen utløpet. Etter region Sørs vurdering vil en evaluering av effekten av sonene før det er gått 5 år i første rekke kunne si noe om prosess og samfunnsmessige virkninger, mens det på den biologiske siden vil bli begrenset hva nytt som kan ventes etter så kort tid. Oppfølging av bevaringsområdene for hummer har, som forventet, vist en kraftig økning i antallet hummer etter at fiske med faststående redskap opphørte i områdene i 2006. I bevaringsområdet for hummer i Flødevigen er det også påvist økt forekomst av torsk. Foreløpig har forskerne imidlertid ikke vært i stand til å si noe om tiltaket har medført økt rekruttering av hummer og påvirket fisket i områdene

rundt (utvandring), bl.a. fordi hummeren som går i teina er minimum ca. 5 år gammel (hummer på minstemålet er ca. 7 år gammel). Rekrutterings- og utvandringseffekter av bevaringssoner er det viktig å få kunnskap om, da det etter vår vurdering på sikt vil bli vanskelig å begrunne bevaringssoner dersom vi ikke kan dokumentere at samfunnet får noe igjen for dem (økt høstbart overskudd utenfor sonene). Gjennom bevaringssonene for hummer fra 2006 antas det at det vil komme noe kunnskap om dette når det gjelder hummer, men siden prosjektet bak disse områdene ble ikke designet for å fange opp rekrutterings- og utvandringseffekter, i motsetning til soneforslaget i Tvedestrand, kan vi allerede nå si at vi risikerer å gå glipp av muligheten for å få verdifull kunnskap om rekrutterings- og utvandringseffekt dersom områdene oppheves etter 5 år. Dette vil være veldig synd ettersom prosjektet i Tvedestrand er designet for å omfatte både hummer og kysttorsk. Bakgrunnen for denne tilnærmingen er dels for å besvare en tidligere bestilling fra Fiskeridirektoratet om å vurdere bevaringsområder som en del av forvaltningen av kysttorsk sør for 62°N.

Fiskeridirektoratet viser til at kommunen i sitt vedtak som ligger til grunn for Fiskeridirektoratets høring vurderer å reflektere sonene i kommuneplanen ved neste rullering (2012). Ved kommunens behandling lå det imidlertid ikke inne en tidsbegrensning. Region Sør viser til at kommuneplanen skal være kommunens overordnede styringsdokument, og gi forutsigbarhet for arealbruken i kommunen. Kommuneplanens arealdel har normalt en varighet på 12 år. Kommuneplanen revideres imidlertid ofte hvert 4. år, men dette varierer. Etter region Sørs vurdering synes det lite sannsynlig at kommunen vil endre formål i kommuneplanen for å reflektere en midlertidig forskrift. Etter vår vurdering vil dette være mer aktuelt dersom forskriften er uten tidsbegrensning. I en situasjon med tidsbegrenset forskrift, synes hensynssone natur (H560) å bli det eneste grepet kommunen kan foreta i kommuneplansammenheng, fordi formål er juridisk bindende og legger føringer for arealbruken inntil formålet endres. Tidsbegrensningen vil således kunne legge begrensninger for mulighetene for å prøve ut hvordan reguleringer etter havressursloven og planlegging etter plan- og bygningsloven kan integreres.

Region Sør vil understreke at vi også ser fordeler med å tidsbegrense forskriften, kanskje først og fremst at det vil gjøre tiltakene mindre kontroversielle.

Region Sør mener en evaluering av sonene i 2016/2017 vil ha begrenset verdi med hensyn til ny kunnskap om biologiske effekter av denne type tiltak. Etter vår vurdering bør de biologiske hensynene veie tyngre enn de politiske, og det bør derfor inkluderes en føring om at sonene i utgangspunktet skal bestå lenger enn 5 år. Dersom tidsbegrensningen vedtas, må evalueringens begrensninger som følge av det, tas i betraktning når eventuell videreføring av tiltakene skal vurderes.

Navn på sonene

Som vist til over ble det i 2006 opprettet 4 områder à om lag 1 km² i region Sør som omtales som "Bevaringsområder for hummer". Tittelen i forskriften (FOR 2006-07-06 nr 883) er imidlertid "Fredningsområder for hummer". Så vidt region Sør kjenner til er det imidlertid ikke hjemmel for å foreta fredningsvedtak med hjemmel i havressursloven, slik at begrepet "fredningssoner" ikke kan brukes. Områdene er siden blitt benevnt "bevaringsområder for hummer". I bevaringsområdene for hummer er det satt begrensninger som tilsvarer det som er foreslått for Indre Oksefjord habitatsone og Sagesund habitatsone. Furøya bevaringszone og Ytre Skjærgård bevaringszone har strengere begrensninger, men har til forveksling lik tittel som de etablerte bevaringsområdene for hummer. Bruken av navn kan forvirre og det er etter region Sørs vurdering viktig å etablere beskrivende betegnelser for sonene og som er uavhengige av hvilket prosjekt de er opprettet i medhold av.

Region Sør mener det er mer riktig at Indre Oksefjord, Sagesund og Kvastadkilen habitatssoner blir hetende bevaringssoner, mens Furøya og Ytre Skjærgård bevaringssoner får et navn som er dekkende for de begrensninger som vil gjelde i områdene, for eksempel nullfiskeområder. Dette fanger imidlertid ikke opp ev. andre begrensninger som for eksempel kommunen måtte sette på andre tiltak i disse sonene. Et annet alternativ er å etablere et fargekodesystem for de ulike sonene (dette er gjort for Great Barrier Reef i Australia hvor det er 7 ulike soner) hvor det enten kan legges til grunn et trafikklysprinsipp eller farger som ikke rangerer sonene. Det kan også velges et alfabetisk system, for eksempel A, B og C-soner avhengig av begrensningsgrad. Etter region Sørs vurdering bør dette avklares før forskriften vedtas.

Dersom det er spørsmål vedrørende høringsuttalelsen, bes henvendelser rettet til saksbehandler.

Med hilsen

Erik Ludvigsen
regiondirektør

Anne Brit Fjermedal
seksjonssjef